

Katedra právních dějin Právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni

Posudek vedoucího diplomové práce

Diplomantka Andrea Franková

Vlivy římského práva na český právní řád

Třebaže samotný titul diplomové práce ukazuje na velice obsáhlou oblast, konkrétním tématem práce je pouze institut závěti. Zde je třeba diplomantku na jedné straně pochválit za to, že si vybrala konkrétní téma, o němž na omezeném počtu stran je možné skutečně něco podstatného napsat, na druhé straně je však škoda, že ze samotného titulu práce toto konkrétní zaměření práce není patrné.

Na počátku své práce diplomantka vysvětluje rozdíl mezi recepcí a vlivem římského práva, odvolává se zde na Jana Vážného. Práce je rozdělena do tří částí, z nichž první popisuje římské dědické právo obecně, a zvláště pak římský testament ve svých různých podobách, a další právní instituty, které s ním souvisí. Ve druhé části, věnované vlivu římského práva na institut závěti v českých zemích do roku 1811, počínaje koncem 12. století, kdy se zde poprvé objevuje termín testamentum, se diplomantka zmiňuje rovněž o institutu odúmrtí a o právu žen na dědictví. Opomenula uvést důležitý traktát Kuneše z Třebovle, který se ve 2. polovině 14. století tomuto tématu podrobně věnoval, s využitím římského práva. Dále diplomantka píše o kšaftu v zemském právu, o nepominutelném dědici a o vydědění. Zvláště je pojednáno o městském právu, kde je rovněž vliv římského práva dobře patrný.

Ve třetí části práce je pojednáno o vlivu římského práva na institut závěti po roce 1811, konkrétně nejprve v obecném zákoníku občanském, kde je zcela zřejmá římskoprávní inspirace, ale objevují se zde také některé možnosti římskému právu neznámé, jako je např. společný testament manželů. Oproti předešlému kodexu následující občanský zákoník z roku 1950 (střední zákoník) upravoval dědické právo a závěť velice stručně, a jak diplomanta uvádí, některá římským právem inspirovaná ustanovení zcela zmizela nebo byl převrácen jejich smysl. Ještě dál zde zašel občanský zákoník z roku 1964, který však vzhledem k tomu, že platil až do roku 2013, byl vícekrát výrazně novelizován a obsahově měněn často ve smyslu návratu k dříve opuštěným institutům.

Nový občanský zákoník z roku 2012 se opět přihlásil k tradici římského práva, což však vždy neznamenalo převzetí římskoprávního obsahu, ale spíše jen terminologie a formy.

K diplomové práci nemám výhrady a doporučuji ji k obhajobě, v jejímž rámci bude diplomantka dotázána dále na římské závazkové právo.

V Plzni dne 28. dubna 2022

doc. JUDr. Miroslav Černý, Ph.D., JU.D.